

Visieloze energieambitie is destructief voor mens en milieu

Door [Maarten van Andel](#) - 28 december 2022

Geplaatst in [Energietransitie](#)

De banvloek op kernenergie, toenemend verbruik van Russisch gas, sluiting van goed werkende kolencentrales, toename van variabele wind- en zonnestroom, groeiende aantallen elektrische auto's en warmtepompen, stimulering van elektrificatie in de industrie, en een veto op fossiele investeringen hebben ons in een zelfgefabriceerde crisis doen belanden. Laten we energiebesparing belangrijker maken dan al die peperdure en milieuschadelijke windmolens, elektrische auto's en biomassacentrales, betoogt Maarten van Andel.

Nog maar een jaar geleden werden bij de klimaatop COP-26 in Glasgow fossiele investeringen officieel in de ban gedaan. Nu moeten we zo snel mogelijk nieuwe terminals voor vloeibaar aardgas (LNG) bouwen om over een jaar niet in de kou te zitten. Kernenergie was sinds Fukushima lange tijd taboe, maar nu gaan we twee nieuwe kerncentrales in Borssele bouwen en de huidige langer openhouden. Ik vind het goed dat we bestaand beleid aanpassen aan veranderende omstandigheden, maar ik ben zeer bezorgd dat we dat niet acht jaar geleden hebben gedaan.

Russische inval in de Krim veranderde het wereldtoneel

Na de Russische inval in de Krim veranderde het wereldtoneel, ging de ogenschijnlijk vanzelfsprekende vrede in Europa op de helling, en daarmee onze energievoorziening. In de jaren voor die inval hebben we onze strategische afhankelijkheid van Russisch olie en gas vergroot, en na de inval niet afgebouwd. Dat blijkt nu een kapitale blunder, die voortkwam uit Europese en Nederlandse naïviteit en gebrek aan visie. Onze twitter-politici en -beleidsmakers blijken niet verder dan vier jaar

Visieloze energieambitie is destructief voor mens en milieu

vooruit te kijken, en doen werkelijk alles om in het gevlei van 'de kiezer' te komen en te blijven.

Die kiezer is wispelturig, door allerlei praktische problemen zoals hoge gasprijzen. Die kiezer is tegen kernenergie en voor afbouw van fossiele brandstoffen zolang hij of zij daar geen last van heeft, maar draait als een blad aan een boom om als het huis koud wordt en de rekeningen onbetaalbaar. Ik snap die kiezer, ik ben er zelf een. Ik verwacht alleen dat de door ons gekozen en betaalde politici niet als een windvaan meedraaien met elke kiezer, maar acteren op basis van langetermijnvisie en -beleid. Het gaat tenslotte om het Nederlandse landsbelang, en niet om het winnen van de volgende verkiezingen of het tevreden houden van de Europese vrienden.

Politici breken hun eigen afspraken

Het wil er bij mij niet in dat je je eigen afspraken van een jaar geleden nu al breekt vanwege een oorlog die we al in 2014 en zeker tijdens COP-26 konden zien aankomen. Door acht jaar misplaatst idealisme moeten in Duitsland de idealisten in de regering instemmen met verhoging van de bruinkoolproductie. In Frankrijk dreigt een stroomtekort, en in Zwitserland wordt elektrisch rijden aan banden gelegd. In Nederland presenteert minister Jetten een noodverband voor de stroomvoorziening, en pleiten energiebedrijven en -afnemers voor een crisisplan.

Een noodverband en een crisisplan, voor iets dat we in de afgelopen acht jaar planmatig hebben gecreëerd: Een banvloek op kernenergie, toenemend verbruik van Russisch gas, sluiting van goed werkende kolencentrales, toename van variabele wind- en zonnestroom, groeiende aantallen elektrische auto's en warmtepompen, stimulering van elektrificatie in de industrie, en een veto op fossiele investeringen.

Van crisis naar crisis

De provincie Gelderland verbiedt windmolens in en langs de Veluwe, omdat de bedreigde wespendiff zich doodvliegt op malende wieken. We weten allang dat windmolens dood en verderf zaaien onder vogels, vleermuizen en insecten. We weten allang dat de geluidstrillingen van windmolens gezondheidsschade veroorzaken. Maar er wordt als een kip zonder kop doorgebouwd, totdat een terechte ingreep van provinciale bestuurders een acute crisissituatie creëert. Het huidige visieloze beleid leidt ons van crisis naar crisis, terwijl onze regering veel van wat ons nu lijkt te overkomen al acht jaar kon zien aankomen.

Kernenergie, biomassa en lithiumbatterijen

Kernenergie is al meer dan 25 jaar objectief aantoonbaar veilig en CO₂-vrij. Je kunt niet tot aan 2050 CO₂-reductie nastreven om de klimaatdoelen van Parijs te halen, tegelijk de energieoptie die daar het meeste toe kan bijdragen (kernenergie) categorisch uitsluiten, en de energieoptie die dat volgens de Europese koepel van wetenschappers tegenwerkt (biomassa) omarmen. Ik geloof dat de machtige Frans Timmermans inmiddels de enige in heel Europa is die nog denkt dat dat wel kan.

Visieloze energieambitie is destructief voor mens en milieu

Toyota, de grootste autoproducent ter wereld, voorziet een groeiend tekort aan lithium in de komende vijftien jaar. De EU wil desondanks vanaf 2035 afdwingen dat iedere nieuwe auto elektrisch is. Diezelfde EU heeft geen concreet plan om de jaarlijkse 700 miljard kilowattuur extra groene stroom voor al die elektrische auto's op te wekken, te transporteren en op te slaan. Visieloze politieke ambitie is zinloos voor mens en milieu. Visieloze politieke ambitie die wordt vastgelegd in energie- en klimaatwetten is destructief voor mens en milieu.

Laten we leren van 2022

Laten we leren van 2022, waarin niets bleek wat het leek en al ons politiek correcte energiebeleid gebakken lucht werd. Laten we in 2023 weer strategisch en op langetermijnvisie gebaseerd energiebeleid gaan voeren. Laten we daarin net als andere landen ons landsbelang weer voorrang gaan geven, met uiteraard oog voor onze internationale partners en de noden van de wereld. Laten we de strategische kracht en kennis van onze industriële koplopers weer gaan koesteren en benutten: ASML, Shell, Philips, Urenco, Tata Steel, DSM, Akzo, DAF, NedCar, en niet te vergeten onze efficiënte kolencentrales en veilige kerncentrale Borssele.

In deze en veel andere Nederlandse industriële wereldtoppers wordt ons geld verdiend. Daar zit ook de innovatieve kracht om samen met onze kennisinstellingen stapsgewijs te verduurzamen. Laten we geen enkele onderneming of energieoptie op principiële gronden verketteren laat staan wegjagen, maar zorgvuldig afwegen wat ieders bijdrage is aan de nationale en internationale verduurzaming en verdien capaciteit. Het wegjagen van energie-intensieve bedrijven naar het buitenland bespaart mondiaal geen gram CO₂.

Geen heil van energiegiganten

Het heil gaat zeker niet komen van de Vattenfalls en Ørsted van deze wereld. Deze zelfbenoemd groene buitenlandse energiegiganten incasseren slechts onze miljardensubsidies, en verhogen bij het minste of geringste de tarieven van hun zogenaamd groene energie. Er is niks mis met buitenlandse energiegiganten, zolang we beseffen dat ze net als andere multinationals eerst en vooral uit zijn op ons geld. In de spijkerharde internationale energiemarkt blijken sentimenten en verheven idealen een slechte leidraad voor beleid en bestedingen.

Laten we onze energiekennis doorontwikkelen tot in het parlement en de regering. Laten we ons energiebeleid weer gaan maken met inhoudelijk deskundige bewindslieden, ambtenaren en volksvertegenwoordigers. Met overheidsdienaren die zonder last en ruggenspraak kunnen praten en bepalen, vrij van beïnvloeding door allerlei belanghebbende bedrijven, adviseurs en journalisten met eigen agenda's en idealen. Laten we 'de kiezer' minder belangrijk maken, en 'de burger' (bijvoorbeeld een geruïneerd toeslagenaffaireslachtoffer, een gefrustreerde aardbevingsgebiedsbewoner en een verkleumende gaslooshuisbezitter) belangrijker.

Een mooi 2023

Visieloze energieambitie is destructief voor mens en milieu

Dat is wat ik ons allen en mijzelf toewens in het nieuwe jaar. We wonen en werken in een prachtig en welvarend land, waarin veel dingen mis gaan maar nog veel meer dingen goed. Laten we stoppen met onszelf de ene na de andere crisis aan te smeren. Laten we in plaats daarvan gaan handelen op basis van realisme, nationaal belang en langetermijnvisie.

Laten we energiebesparing belangrijker maken dan al die peperdure en milieuschadelijke windmolens, elektrische auto's en biomassacentrales. De torenhoge energieprijzen hebben daar een onvrijwillige aanzet toe gegeven, en we kunnen die aanzet ten gunste van onszelf en de natuur uitbouwen. Daarmee kunnen we gezamenlijk van 2023 vast en zeker een mooi jaar maken!

Maarten van Andel ontdoet de 'energietransitie' in Wynia's Week van mythes, hypes en nepnieuws.

Wynia's Week is er twee keer per week, 104 keer per jaar. Ook in het nieuwe jaar 2023 ontzenuwt Wynia's Week wat anderen laten liggen. De betalende lezers, kijkers en luisteraars maken dat mogelijk. **Bent u al donateur?** Hartelijk dank!